

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Кафедра соціології і публічного управління
(назва кафедри, яка забезпечує викладання дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Практикум з комп'ютерної обробки соціологічних даних
(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
перший (бакалаврський) / другий (магістерський)

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
(шифр і назва)

спеціальність 054 Соціологія
(шифр і назва)

освітня програма Соціологія управління
(назва освітніх програм спеціальностей)

вид дисципліни професійна підготовка; обов'язкова
(загальна підготовка / професійна підготовка; обов'язкова / вибіркова)

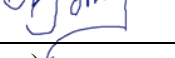
форма навчання денна
(денна / заочна / дистанційна)

Харків – 2023 рік

ЛИСТ ЗАТВЕРДЖЕННЯ

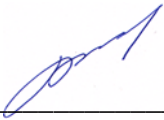
Робоча програма з навчальної дисципліни Математичні методи в соціології
(назва дисципліни)

Розробник:

професор, доктор соціологічних наук, доцент Бірюкова М.В.
(посада, науковий ступінь та вчене звання) (підпис) (ініціал та прізвище)

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри
соціології і публічного управління
(назва кафедри, яка забезпечує викладання дисципліни)

Протокол від «30» червня 2023 року № 6

Завідувачка кафедри _____
(підпис)

В.М.Мороз
(ініціал та прізвище)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Шифр та назва освітньої програми 054 "Соціологія управління"

Кафедра соціології і публічного управління
(назва кафедри на якій викладається дисципліна)

Гарант ОП Бірюкова М.В. 30.06.2023
(ПІБ) (Підпис, дата)

Завідувачка кафедрою Мороз В.М. 30.06.2023
(ПІБ) (Підпис, дата)

ЛИСТ ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

№ з п	Дата засідання кафедри-розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри (яка викладає)	Підпис завідувача кафедри (на якій викладається)	Підпис гаранта освітньої програми
1					
2					
3					
4					
5					

МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ, РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: є необхідність сформувати у студентів відповідні вміння і навички з статистичних методів обробки даних соціологічних досліджень, аналізу документів, а також сформувати навички роботи в програмі SPSS на основі конкретних емпіричних даних.

Компетентності:

- СК04. Здатність збирати, аналізувати та узагальнювати соціальну інформацію з використанням соціологічних методів.
- СК06. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
- СК07.
Здатність презентувати результати соціологічних досліджень для фахівців та нефахівців

Результати навчання

- РН07. Вміти використовувати інформаційно-комунікаційні технології у процесі пошуку, збору та аналізу соціологічної інформації.
- РН10. Володіти навичками збору соціальної інформації з використанням кількісних та якісних методів.
- РН11. Презентувати результати власних досліджень для фахівців і нефахівців

Студенти мають в ході вивчення курсу «Практикум з комп'ютерної обробки соціологічних даних»

Знати:

- методологію, методи, техніку та технологію проведення та організації соціологічного дослідження за допомогою методу аналізу документів;
- можливості програмного пакету SPSS (на прикладі PSPP) для обробки соціологічних даних.

Вміти:

- організувати соціологічне дослідження застосовуючи метод аналізу документів,
- виконати всі процедури проведення дослідження: починаючи з складання програми дослідження, виділення категорій аналізу, збір інформації, обробку і інтерпретацію результатів дослідження.
- застосовувати базові компоненти програмного пакету SPSS (на прикладі PSPP) для обробки соціологічних даних;
- мати навички з складання програми дослідження, робочого плану дослідження, процедури складання класифікатора, збору, обробки отриманої інформації на комп'ютері, за допомогою програм обробки соціологічної інформації.
-

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Інформатика	Соціологіяпраці
Вища математика	Соціологіяреклами
Соціальна статистика	
Математичні методи в соціології	
Методологія й методи соціологічних досліджень	
Комп'ютерні технології в соціологічних дослідженнях	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(розподіл навчального часу за семестрами та видами навчальних занять)

Семестр	Загальний обсяг (годин) / кредитів ECTS	З них		За видами аудиторних занять (годин)			Індивідуальні завдання студентів (КП, КР, РГ, Р, РЕ)	Поточний контроль	Семестровий контроль	
		Аудиторні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)	Лекції	Лабораторні заняття	Практичні заняття, семінари		Контрольні роботи (кількість робіт)	Залік	Екзамен
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
7	150/5	64	86	0		64	54 Р	2	+	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до загального обсягу складає 43 %

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п.	Види навчальних занять (Л, ЛЗ, ПЗ, СР)	Кількість годин	<p style="text-align: center;">Номер семестру (якщо дисципліна викладається у декількох семестрах). Назви змістових модулів. Найменування тем та питань кожного заняття. Завдання на самостійну роботу.</p>	Рекомендована література (базова, допоміжна)
1	2	3	4	5
1.	СР	10	<p>Тема 1. Методолого-практичні основи обробки та аналізу документів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Традиційні та формалізовані методи аналізу документів. 2. Контент-аналіз документів як формалізований метод документів. 3. Процедура виділення категорій аналізу, одиниць аналізу, одиниць обліку. 4. Виділення категорій аналізу. 5. Складання класифікатора контент-аналізу. 6. Необхідні інструменти контент-аналізу: 1) класифікатор контент-аналізу; 2) протокол підсумків аналізу, що має друге позначення – бланк контент-аналізу; 3) реєстраційна картка кодувальної матриці; 4) інструкція досліднику, який займається реєстрацією і кодуванням одиниць рахунка; 5) каталог (список) проаналізованих документів. 7. Первинна обробка бланків, уточнення записів, складання зведених таблиць. 8. Результуючий етап підготовки й аналізу даних. 9. Розв'язання практичних завдань. 	
2.	ПЗ	8	<p>Тема 1. Методолого-практичні основи обробки та аналізу документів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Традиційні та формалізовані методи аналізу документів. 2. Контент-аналіз документів як формалізований метод документів. 3. Процедура виділення категорій аналізу, одиниць аналізу, одиниць обліку. 4. Виділення категорій аналізу. 5. Складання класифікатора контент-аналізу. 6. Необхідні інструменти контент-аналізу: 1) класифікатор контент-аналізу; 2) протокол 	1-4

			<p>підсумків аналізу, що має друге позначення – бланк контент-аналізу; 3) реєстраційна картка кодувальної матриці; 4) інструкція досліднику, який займається реєстрацією і кодуванням одиниць рахунка; 5) каталог (список) проаналізованих документів.</p> <p>7. Первинна обробка бланків, уточнення записів, складання зведених таблиць.</p> <p>8. Результуючий етап підготовки й аналізу даних.</p> <p>9. Розв'язання практичних завдань.</p>	
3.	СР	10	<p>Тема 2. Аналіз фотографії як метод якісного соціологічного дослідження документів</p> <p>1. Метод аналізу фотографій (візуальний метод).</p> <p>2. Фотографія як візуальний документ.</p> <p>3. Якісний і кількісний підходи в методі аналізу фотографій.</p> <p>4. Розв'язання практичних завдань.</p>	
4.	ПЗ	8	<p>Тема 2. Аналіз фотографії як метод якісного соціологічного дослідження документів</p> <p>1. Джерела фотографічних документів.</p> <p>2. Візуально доступні для сприйняття аспекти соціального світу.</p> <p>3. Основний перелік доступних об'єктів і явищ при аналізі фотографій.</p> <p>4. Аналіз фотографій як метод представлення про основні особливості і закономірності суспільної структури, культури і суспільного життя.</p> <p>5. Метод аналізу фотографій (візуальний метод).</p> <p>6. Фотографія як візуальний документ.</p> <p>7. Якісний і кількісний підходи в методі аналізу фотографій.</p> <p>8. Розв'язання практичних завдань.</p>	1-4
5.	СР	10	<p>Тема 3. Методологічні проблеми застосування статистичних методів у соціологічному дослідженні.</p> <p>1. Роль вивчення статистичної закономірності в соціології.</p> <p>2. Проблеми застосування статистичних методів в соціології.</p> <p>3. Основні функції та процедури аналізу даних.</p> <p>4. Визначення властивостей змінних.</p> <p>5. Особливості обробки відкритих, напівзакритих, рангових, табличних питань і питань-фільтрів.</p> <p>6. Створення багатовимірних таблиць за допомогою вторинних змінних.</p> <p>7. Загальна характеристика сучасних програмних засобів аналізу соціологічних даних.</p>	

			8. Типи змінних. Розробка словника змінних. 9. Організація матриці соціологічної інформації. Специфіка введення даних за різними змінним. 10. Вторинні змінні. Поняття вторинної змінної. 11. Введення соціологічних даних у комп'ютер і методи їх контролю. 12. Розв'язання практичних завдань.	
6.	ПЗ	8	Тема 3. Методологічні проблеми застосування статистичних методів у соціологічному дослідженні 1. Основні підходи до дослідження соціальної реальності: статистичний і гуманітарний (логіка аналізу, основний метод збору інформації, проблеми). 2. Основні цілі та вихідні передумови застосування статистичних методів в соціології. 3. Місце етапу обробки та аналізу соціологічної інформації в структурі соціологічного дослідження. 4. Типи змінних. Розробка словника змінних. 5. Організація матриці соціологічної інформації. Специфіка введення даних за різними змінним. 6. Вторинні змінні. Поняття вторинної змінної. 7. Введення соціологічних даних у комп'ютер і методи їх контролю. 8. Розв'язання практичних завдань.	1-4
7.	CP	10	Тема 4. SPSS (на прикладі PSPP) для Windows, загальна характеристика пакета та первина обробка інформації 1. Генезис програми, нововведення і загальна характеристика різних версій пакету. 2. Модулі SPSS (на прикладі PSPP). 3. Користувацький інтерфейс програми. 4. Кодування змінних: ім'я, тип, параметри, мітка, значення та пропущені значення змінних. 5. Типи шкал змінних (кількісна, порядкова, номінальна). 6. Складання матриці даних на основі реальних анкет. 7. Визначення властивостей змінних – призначення описових міток категоріальних змінних. 8. Транспортування, реструктурування, злиття і агрегування даних, розщеплення даних файлу на групи. 9. Розв'язання практичних завдань.	
8.	ПЗ	8	Тема 4. SPSS (на прикладі PSPP) для Windows, загальна характеристика пакета та первина обробка інформації	1-4

			<ol style="list-style-type: none"> 1. Творці програми SPSS (на прикладі PSPP). 2. Поширеність та сфери використання SPSS (на прикладі PSPP). 3. Введення і редагування даних, операції з блоками даних. 4. Додавання, видалення та сортування змінних. 5. Збереження файлу даних. 6. Копіювання властивостей даних. 7. Експорт та імпорт даних в (з) інші статистичні пакети 8. Генезис програми, нововведення і загальна характеристика різних версій пакету. 9. Модулі SPSS. 10. Користувацький інтерфейс програми. 11. Кодування змінних: ім'я, тип, параметри, мітка, значення та пропущені значення змінних. 12. Типи шкал змінних (кількісна, порядкова, номінальна). 13. Складання матриці даних на основі реальних анкет. 14. Визначення властивостей змінних – призначення описових міток категоріальних змінних. 15. Транспортування, реструктурування, злиття і агрегування даних, розщеплення даних файлу на групи. 16. Розв'язання практичних завдань. 	
9.	СР	10	<p>Тема 5. Перетворення даних в SPSS (на прикладі PSPP)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обчислення значень змінних. 2. Перекодування окремих значень або інтервалів існуючих змінних в нові значення або у нові змінні. 3. Підрахунок зустрічальності значень в спостереженнях. 4. Ранжування спостережень – створення нових змінних, значеннями яких є значення різного типу рангів числових змінних. 5. Створення часового ряду. 6. Аналіз одновимірних частотних розподілів в соціології: еволюція підходів (статистичний підхід, інформаційний підхід, ранг-розмір, модульний підхід). Висновок частотних таблиць в SPSS (на прикладі PSPP). 7. Розв'язання практичних завдань. 	
10.	ПЗ	8	<p>Тема 5 Перетворення даних в SPSS(на прикладі PSPP).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обчислення значення для підмножини 	1-4

			<p>спостережень, що задовольняють логічним умовам.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Автоматична перекодування. 3. Заміна пропущених значень. 4. Візуальна категоризація – створення нових змінних на основі групування безперервних значень існуючих змінних в обмежену кількість розрізаних категорій. 5. Обчислення значень змінних. 6. Перекодування окремих значень або інтервалів існуючих змінних в нові значення або у нові змінні. 7. Підрахунок зустрічальності значень в спостереженнях. 8. Ранжування спостережень – створення нових змінних, значеннями яких є значення різного типу рангів числових змінних. 9. Створення часового ряду. 10. Аналіз одновимірних частотних розподілів в соціології: еволюція підходів (статистичний підхід, інформаційний підхід, ранг-розмір, модульний підхід). Висновок частотних таблиць в SPSS (на прикладі PSPP). 11. Розв'язання практичних завдань. 	
11.	СР	12	<p>Тема 6. Дескриптивна статистика</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Одномірне розподіл для номінальних шкал. 2. Розрахунок частот. Визначення моди. 3. Графічне оформлення розподілу. Особливості інтерпретації. 4. Одномірне розподіл для порядкових шкал. 5. Одномірне розподіл для кількісних шкал. 6. Розрахунок середнього, середньоквадратичного відхилення, коефіцієнта варіації. 7. Обчислення підсумкових статистик та виведення діаграм як для всіх спостережень, так і окремо для груп спостережень. 8. Варіація (стандартне відхилення, дисперсія, розмах, мінімум, максимум, стандартна оцінка середнього). 9. Форма (асиметрія, ексцес). 10. Розв'язання практичних завдань. 	
12.	ПЗ	8	<p>Тема 6. Дескриптивна статистика</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Одномірне розподіл для номінальних шкал. 2. Розрахунок частот. Визначення моди. 3. Графічне оформлення розподілу. Особливості інтерпретації. 4. Одномірне розподіл для порядкових шкал. 5. Одномірне розподіл для кількісних шкал. 6. Розрахунок середнього, середньоквадратичного 	1-4

			<p>відхилення, коефіцієнта варіації.</p> <p>7. Обчислення підсумкових статистик та виведення діаграм як для всіх спостережень, так і окремо для груп спостережень.</p> <p>8. Варіація (стандартне відхилення, дисперсія, розмах, мінімум, максимум, стандартна оцінка середнього).</p> <p>9. Форма (асиметрія, ексцес).</p> <p>10. Організація таблиці одновимірного розподілу.</p> <p>11. Розрахунок різних видів відсотків: відповідей, від відповідали, від опитаних.</p> <p>12. Організація таблиці одновимірного розподілу.</p> <p>13. Розв'язання практичних завдань.</p>	
13.	СР	12	<p>Тема 7. Графічні можливості SPSS(на прикладі PSPP). Поняття статистичного взаємозв'язку, перевірка статистичних гіпотез</p> <p>1. Створення різних видів діаграм: стовпчики, точки, лінії, стрічки, області, круги, ящики, стовпчики помилок, гістограми, діаграма розсіювання.</p> <p>2. Структура даних при багатоваріантних відповідях, різні підходи до їх кодування.</p> <p>3. Завдання діапазонів змінних для множинних відповідей.</p> <p>4. Дані та установки для процедури Таблиці спряженості для множинних відповідей.</p> <p>5. Аналіз таблиць спряженості – попередні дані з статистики.</p> <p>6. Статистики, обчислювані для таблиць спряженості (хі-квадрат, кореляції).</p> <p>7. Моделі статистичного зв'язку в двовимірних таблицях.</p> <p>8. Коефіцієнти кореляції як спосіб вимірювання статистичних взаємозв'язків і перевірки гіпотез.</p> <p>9. Розв'язання практичних завдань.</p>	
14	ПЗ	8	<p>Тема 7. Графічні можливості SPSS (на прикладі PSPP). Поняття статистичного взаємозв'язку, перевірка статистичних гіпотез</p> <p>1. Створення різних видів діаграм: стовпчики, точки, лінії, стрічки, області, круги, ящики, стовпчики помилок, гістограми, діаграма розсіювання.</p> <p>2. Структура даних при багатоваріантних відповідях, різні підходи до їх кодування.</p> <p>3. Завдання діапазонів змінних для множинних відповідей.</p>	1-4

			<p>4. Дані та установки для процедури Таблиці спряженості для множинних відповідей.</p> <p>5. Аналіз таблиць спряженості – попередні дані з статистики.</p> <p>6. Статистики, обчислювані для таблиць спряженості (хі-квадрат, кореляції).</p> <p>7. Моделі статистичного зв'язку в двовимірних таблицях.</p> <p>8. Коефіцієнти кореляції як спосіб вимірювання статистичних взаємозв'язків і перевірки гіпотез.</p> <p>9. Головна галерея діаграм.</p> <p>10. Висновок частот для множинних відповідей.</p> <p>11. Зв'язок і незалежність в таблицях спряженості, багатовимірних таблицях.</p> <p>12. Статистики для номінальних і порядкових даних.</p> <p>13. Особливості соціальних взаємозв'язків.</p> <p>14. Поняття помилкової кореляції.</p> <p>15. Розв'язання практичних завдань.</p>	
15.	СР	12	<p>Тема 8. Аналіз двомірного розподілу</p> <p>1. Двомірний розподіл за участю номінальних шкал.</p> <p>2. Оцінка значущості процентних відмінностей за допомогою помилки вибірки і t-критерію Стьюдента.</p> <p>3. Аналіз кореляції двох дихотомічних ознак. Особливості інтерпретації.</p> <p>4. Двомірний розподіл за участю кількісних шкал.</p> <p>5. Про метод регресійного аналізу. Лінійна регресія.</p> <p>6. Статистики і процедури лінійно регресії (коефіцієнти регресії, вибір моделі, описові статистики, часткова кореляція, часткові кореляції, діагностика колінеарності, залишки).</p> <p>7. Регресійний аналіз. Лінійна регресія.</p> <p>8. Логістична регресія, мультіномінальна логістична регресія, нелінійна регресія - загальні відомості.</p> <p>9. Багатомірний аналіз соціологічних даних: загальний огляд. Багатовимірний аналіз і природа соціальних взаємозв'язків</p> <p>10. Розв'язання практичних завдань.</p>	
16.	ПЗ	8	<p>Тема 8. Аналіз двомірного розподілу</p> <p>1. Двомірний розподіл за участю номінальних шкал.</p> <p>2. Оцінка значущості процентних відмінностей</p>	1-4

		<p>за допомогою помилки вибірки і t-критерію Стьюдента.</p> <p>3. Аналіз кореляції двох дихотомічних ознак. Особливості інтерпретації.</p> <p>4. Двовірний розподіл за участю кількісних шкал.</p> <p>5. Про метод регресійного аналізу. Лінійна регресія.</p> <p>6. Статистики і процедури лінійно регресії (коефіцієнти регресії, вибір моделі, описові статистики, часткова кореляція, часткові кореляції, діагностика колінеарності, залишки).</p> <p>7. Регресійний аналіз. Лінійна регресія.</p> <p>8. Логістична регресія, мультиномінальна логістична регресія, нелінійна регресія - загальні відомості.</p> <p>9. Багатомірний аналіз соціологічних даних: загальний огляд. Багатовимірний аналіз і природа соціальних взаємозв'язків</p> <p>10. Організація таблиці двовірного розподілу.</p> <p>11. Двовірний розподіл за участю порядкових шкал.</p> <p>12. Порівняння індексів за допомогою t-критерію Стьюдента. Перевірка гіпотези про взаємозв'язок за допомогою коефіцієнта Гамма. Особливості інтерпретації.</p> <p>13. Методи відбору змінних для лінійної регресії.</p> <p>14. Графіки процедури лінійної регресії.</p> <p>15. Розв'язання практичних завдань.</p>	
Разом (годин)	150		

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва видів самостійної роботи	Кількість годин
1.	Підготовка до практичних(семінарських)занять	40
2.	Самостійне вивчення тем та питань, які не викладаютьсянапрактичних заняттях	4
3.	Виконанняіндивідуальних завдань.	42
	Разом	86

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

здійснюється підготовка та захист презентації за темами індивідуальних завдань, відповідно до тем курсу.

№ з/п	Назва індивідуального завдання та (або) його розділів	Терміни виконання (на якому тижні)
1	<p style="text-align: center;">Теми рефератів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Когнітивний аналіз опитувального інструментарію. 2. Огляд пакетів статистичного аналізу. 3. Основи статистики в комп'ютерних пакетах. 4. Так-система. Сильні і слабкі сторони логічних пакетів. 5. Програмування в SPSS (на прикладі PSPP). 6. Математичні методи в маркетингу. 7. Математичні методи вивчення конфліктних ситуацій. 8. Контент-аналіз і його реалізація на прикладі. 9. Дослідження Інтернету. Контент-аналіз, статистика та інтерпретація. 10. Факторний аналіз у політичних дослідженнях. 11. Кластеризація ринків. 12. Кластеризація національної економіки. 13. Кластеризація ціннісних орієнтацій. 14. Документообіг в світі безпаперових технологій. 15. Вітчизняний ринок програм обробки соціологічних даних. 16. Використання інформаційних систем для соціології: можливості і проблеми. 17. Консалтингова підтримка діяльності підприємств. 18. Бази знань та експертні системи. 19. Проблеми захисту інформації в автоматизованих системах. 20. Інноваційні напрями розвитку інформаційних технологій. 21. Використання кореляційно-регресійного аналізу для обробки соціологічних даних. 22. Застосування первинних і вторинних угруповань в аналізі соціологічних даних. 23. Багатовимірні угруповання в статистиці 24. Роль графіків в узагальненні та аналізі соціологічних даних. 25. Графічний метод у вивченні соціальної реальності. 26. Графічне зображення в узагальненні та аналізі статистичних даних. 27. Середні величини в статистиці, їх значення, види. 28. Застосування структурних середніх величин для аналізу соціальних явищ. 29. Роль показників варіації в оцінці достовірності даних проведених досліджень. 	<p style="text-align: center;">5-6</p> <p style="text-align: center;">7-8</p> <p style="text-align: center;">9-10</p> <p style="text-align: center;">11-12</p> <p style="text-align: center;">13-14</p> <p style="text-align: center;">14-15</p> <p style="text-align: center;">15</p> <p style="text-align: center;">15-16</p> <p style="text-align: center;">16</p>

	<p>30. Використання різних методик розрахунку показників варіації</p> <p>31. Вибіркове спостереження, як основний метод проведення статистичного дослідження: його етапи, властивості, переваги та недоліки.</p> <p>32. Предмет аналізу даних і витоки формування його методології.</p> <p>33. Модель вивчення властивості об'єкту</p> <p>34. Типи емпіричних даних</p> <p>35. Шкалювання та кодування в процесі вимірювання.</p> <p>36. Індокси при зборі та аналізі даних.</p> <p>37. Специфічні прийоми вимірювання соціальної установки</p> <p>38. Аналіз взаємозв'язку ознак</p> <p>39. Заходи зв'язку, засновані на поняттях «статистична залежність» і «детермінації».</p> <p>40. Заходи зв'язку засновані на моделі прогнозу</p>	
--	--	--

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час проведення практичних занять з навчальної дисципліни передбачено пояснення алгоритму виконання практичних завдань та їх відпрацювання. Застосовуються наступні методи навчання: пояснювально-ілюстративний; репродуктивний (відпрацювання певних алгоритмів аналізу даних); частково-пошуковий або евристичний метод (під час виконання індивідуальних завдань).

Практичні заняття – проводяться у формі семінарських занять. Для семінарських занять студенти опрацьовують наданий матеріал, відпрацьовують методи й алгоритми аналізу даних. Викладач оцінює активність студентів впродовж практичного заняття за прийнятою шкалою оцінок в балах. Під час практичного заняття обов'язково за кожною темою оцінюються рівень знань студентів за допомогою тестових завдань та практичної самостійної роботи за темою.

Індивідуальне завдання – вид самостійної роботи поза аудиторними годинами, коли студент, використовуючи лекційний матеріал та додаткові джерела знань, розробляє особисту тему.

Написання реферату – вид самостійної роботи, що виконується студентом поза аудиторними годинами. Студент вільно обирає тематику з числа тем, які пропонуються планами семінарських занять, або узгоджує з викладачем ініціативну тематику. Наступним кроком студент здійснює бібліографічний пошук, використовуючи бібліотечні фонди або інтернет-ресурси. Також складає план реферату або ставить питання, на які треба отримати аргументовану відповідь. Опанувавши джерела за темою (не менше трьох), студент реферує зміст наукових джерел таким чином, аби розкрити зміст питань або дати відповідь на поставлені питання. Обсяг реферату – до 10 стандартних сторінок, набраних на комп'ютері або написаних власноруч.

Реферат оформлюється згідно існуючому в університеті стандарту. Реферат зачитується або його основний зміст доповідається у вільній формі на семінарському занятті, і студент отримує оцінку від викладача.

Підготовка презентації – вид самостійної роботи, що виконується студентом (або 2-3 студентами) поза аудиторними годинами. Студент вільно обирає тематику з числа тем, які пропонуються планами семінарських занять, або узгоджує з викладачем ініціативну тематику. Наступним кроком студент здійснює бібліографічний пошук, використовуючи бібліотечні фонди або Інтернет-ресурси. Також складає план презентації або ставить питання, на які треба отримати аргументовану відповідь. Опанувавши джерела за темою, студент розкриває зміст питань та представляє виконану роботу на семінарі. Обсяг презентації – 16-25 слайдів, текст доповіді – 4-6 стандартних сторінок, набраних на комп'ютері. Основний зміст презентації доповідається у вільній формі на семінарському занятті, і студент отримує оцінку від викладача.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. Підсумковий (семестровий) контроль проводиться у формі заліку або шляхом накопичення балів за поточним контролем по змістовним модулям.

Залік – письмова або усна відповідь на питання, що містяться в заліковому завданні. Питання залікових завдань можуть доводитися до студентів заздалегідь. Залікові завдання готує лектор, вони затверджуються на засіданні кафедри і підписуються завідувачем кафедри. Залік проводить лектор за призначенням завідувача кафедри. Викладач, що проводить залік має оцінити якість відповіді студента за прийнятою шкалою академічних оцінок.

Контрольні питання з курсу до заліку

1. Сутність та специфіка метода аналізу документів.
2. Якісний аналіз документів: сутність та специфіка використання.
3. Предмет соціологічного дослідження методом аналізу документів.
4. Види аналізу документів.
5. Основні процедури етапу підготовки соціологічного дослідження методом контент-аналізу.
6. Принципи застосування контент-аналізу.
7. Сутність традиційного аналізу документів.
8. Види аналізу документів.
9. Специфіка підбору літератури з обраної теми та проблеми дослідження.
10. Поняття репрезентативності при використанні метода аналізу документів.
11. Критерії класифікації одиниць аналізу.
12. Контент-аналіз як метод збору соціологічної інформації.
13. Види документів, які підлягають соціологічному аналізу.
14. SPSS - загальна характеристика пакета
15. Історія SPSS
16. Єдиний архів даних соціологічних досліджень
17. Користувальницький інтерфейс програми SPSS (на прикладі PSPP), меню SPSS (на прикладі PSPP).
18. Складання матриці даних в SPSS (на прикладі PSPP).
19. Введення і редагування даних в SPSS (на прикладі PSPP).

- 20.Робота з даними: завдання властивостей змінних, зважування спостережень, експорт та імпорт.
- 21.Програми обробки соціологічної інформації на комп'ютері.
- 22.Поняття класифікатора контент-аналізу.
- 23.Регістрація даних при контент-аналізі.
- 24.Поняття надійності і вирогідності соціологічної інформації.
- 25.Організація матриці первинних даних
- 26.Організація матриці згрупованих даних
- 27.Одномірне розподіл для номінальних шкал.
- 28.Організація частотної таблиці
- 29.Розрахунок різних видів відсотків
- 30.Розрахунок показників центру розподілу та варіації
- 31.Одномірне розподіл для номінальних шкал.
- 32.Графічне зображення
- 33.Одномірне розподіл для порядкових шкал.
- 34.Використання умовних середніх (індексів)
- 35.Організація таблиці розподілу
- 36.Одномірне розподіл для кількісних шкал. Розрахунок заходів центральної тенденції
- 37.Поняття і показники варіації
- 38.Коефіцієнти рангової кореляції. Коефіцієнт Спірмена
- 39.Коефіцієнти рангової кореляції. Коефіцієнт Кендалла
- 40.Завдання регресійного, дискримінантного, кластерного, факторного, детермінаційного аналізу
- 41.Детермінаційний аналіз: основні поняття, етапи реалізації процедури, інтерпретація результатів, обмеження
- 42.Регресійний аналіз: основні поняття, етапи реалізації процедури, інтерпретація результатів, обмеження
- 43.Основні елементи та вимоги до оформлення звіту за результатами соціологічного дослідження

2.Поточний контроль проводиться за результатами роботи студентів на семінарських заняттях, методом оцінювання контрольних робіт, шляхом оцінювання рефератів, індивідуальних завдань, ведення конспектів лекцій.

Контроль на семінарських заняттях – оцінювання виступів студентів, відповідей на питання поставлені викладачем, оцінювання внеску окремих студентів у групову роботу, наприклад, активність в діловій грі.

Контрольна робота – вид поточного контролю знань студентів, який має на меті виявити рівень знань студентів та практичні навички, що отримані за пройденим матеріалом. Дата проведення контрольної роботи доводиться до студентів і призначається по завершенню вивчення одного або кількох змістових модулів. Питання або практичні завдання готує викладач, що веде практичні заняття, вони узгоджуються з лекційними питаннями і тематикою семінарських занять. Завдання можуть передбачати творчу роботу, відповідь на проблемне питання тощо. Контрольна робота виконується у письмовій формі в присутності викладача, оцінюється за прийнятою шкалою і оцінка може

використовувати викладачем для підрахунку кумулятивного балу за підсумками вивчення дисципліни.

Індивідуальні завдання, реферати, есе – оцінюються викладачем або за результатами доповіді на практичному занятті або окремо за наданим текстом.

**РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ, ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ
ЗНАНЬ ТА УМІНЬ (НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS)**

Таблиця 1. Розподіл балів для оцінювання успішності студента для заліку

Контрольні роботи (тестові за темами)	Контрольні роботи (за модулями)	Індивідуальні завдання (проекти)	Залік	Сума
40 (5*8)	20 (10*2)	20	20	100

Таблиця 2. – Шкала оцінювання знань та умінь: національна та ECTS

Рейтингова Оцінка, бали	Оцінка ECTS та її визначення	Національн а оцінка	Критерії оцінювання	
			позитивні	негативні
1	2	3	4	5
90-100	A	Відмінн о	<ul style="list-style-type: none"> - Глибоке знання навчального матеріалу модуля, що містяться в основних і додаткових літературних джерелах; - вміння аналізувати явища, які вивчаються, в їхньому взаємозв'язку і розвитку; - вміння проводити теоретичні розрахунки; - відповіді на запитання чіткі, лаконічні, логічно послідовні; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання можуть містити незначні неточності
82-89	B	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу, що передбачений модулем; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати складні практичні задачі. 	Відповіді на запитання містять певні неточності;
75-81	C	Добре	<ul style="list-style-type: none"> - Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування; - вміння давати аргументовані відповіді на запитання і проводити теоретичні розрахунки; - вміння вирішувати практичні задачі. 	- невміння використовувати теоретичні знання для вирішення складних практичних задач.
	D	Задовіль	<ul style="list-style-type: none"> - Знання основних фундаментальних положень матеріалу, що вивчається, та їх практичного застосування; 	Невміння давати аргументовані відповіді на запитання; - невміння

64-74		но	- вміння вирішувати прості практичні задачі.	аналізувати викладений матеріал і виконувати розрахунки; - невміння вирішувати складні практичні задачі.
60-63	Е	Задовіль	- Знання основних фундаментальних положень матеріалу модуля, - вміння вирішувати найпростіші практичні задачі.	Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу модуля; - невміння послідовно і аргументовано висловлювати думку; - невміння застосовувати теоретичні положення при розв'язанні практичних задач
35-59	FX (потрібне додаткове вивчення)	Незадовільно	Додаткове вивчення матеріалу модуля може бути виконане в терміни, що передбачені навчальним планом.	Незнання основних фундаментальних положень навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; - невміння розв'язувати прості практичні задачі.
1-34	Ф (потрібне повторне вивчення)	Незадовільно	-	- Повна відсутність знань значної частини навчального матеріалу модуля; - істотні помилки у відповідях на запитання; -незнання основних фундаментальних положень; - невміння орієнтуватися під час розв'язання простих практичних задач

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(надається перелік складових навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни та посилання на сайт, де вони розташовані)

- 1) сілабус
- 2) робоча програма навчальної дисципліни
- 3) навчальний контент (конспект або розширений план лекцій);
- 4) плани семінарських занять
- 5) завдання для самостійної роботи студентів
- 6) питання, задачі, завдання або кейси для поточного та підсумкового контролю знань і вмінь студентів
- 7) бібліотечний фонд університету і кафедри
- 8) сайт кафедри: <http://web.kpi.kharkov.ua/sp/054-sotsiologiya-bakalavr-2/>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1.	Горбачик А.П., Сальнікова С.А. Аналіз даних соціологічних досліджень засобами SPSS: Навч. посіб.- Луцьк, 2008. – 164 с.
2.	Паніотто В.І., Максименко В. С., Харченко Н.М. Статистичний аналіз соціологічних даних. - Київ, 2004. – 270 с.
3.	Паніна Н.В. Технологія соціологічного дослідження. Курс лекцій. Навч. посібн. – Київ, 1996.
4.	Циба В.Т. Математичні основи соціологічних досліджень: кваліметричний підхід: навч. посіб. / Київ, МАУП. 2002. 248 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. ukrstat.gov.ua (Статистичні матеріали Держкомстату України)
2. http://i-soc.com.ua/institute/el_library.php
(Електронна бібліотека Інституту соціології НАН України)
3. <http://sau.in.ua/theme/simya/> (Соціологічна асоціація України, дослідження, сім'я)
4. <https://idss.org.ua/public> (Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В.Птухи Національної академії наук України, публікації)